

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LXVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

comprehenduntur tormenta. Erit enim ignis non ad lucendum, sed ad miserorum corpora concremanda. Erit quoque ibi sulphur, quod & fomentum præstabit igni & fetorem gignet intolerabilem, ac per hoc ex igne factor & ex fetore ignis procreabitur. At verò, qui perpetuis ignibus exurit, quì voluptates quærere & avocare animum ad delectationes queat? Deique conversatione utentur damnati diabolorum, qui secundum verisimiliorem sententiam, ab antiquâ inprimis Ecclesiâ traditam, eosdem miserrimè torquebunt. At verò horrenda est vel solus dæmonis in propriâ formâ aspectus; unde Bernhardus memoratus dixisse: malle se fornacem calentissimè ferventem intrare, quam diabolum in suâ propriâ formâ apparentem videre. Basilius in Pf. XXXIII. Eos, qui multa perperam in vitâ admiserunt, horrendi quidam ac tristes circumstantibus angeli, ignem paratum conuenientes, ignem expirantes propter propositi amarulentiam, cultum præferentes nocti asinilem, præ mærore atque hominum odio. Theophylactus in cap. XIIX. Matth. Quibus autem tortoribus tradidit? forte potestatibus punitricibus, ita, ut perpetuò puniatur. Quomodo verò peccare poterunt illi, quibus perpetuus carnifex hunc ipsum in finem ad latus quasi positus est, ut horrendis pœnis peccantem castiget? Sicut enim, qui ad operas publicas, ob vitam otiosè & perditè actam, condemnati sunt, propter urgentem & verberantem perpetuò exactorem, ignaviam sectari, si vel maximè vellent, non possunt: ita nec peccare damnati, ob præsentiam diabolorum, peccandi temeritatem perpetuis flagellis è vestigio coercentium.

LXVII. Septimum Albertus Magnus nobis præbet argumentum, à naturâ latæ post perpetratum delictum sententiæ desumptum: Nunquam aliqua culpa extenditur ultra sententiam condemnationis culpæ ejusdem. Sed damnati sententiam suæ damnationis acceperunt. Ergo ultra illam non extenditur culpa. Ergo nec peccant in inferno. Id quod & sequenti ratione confirmat: Adhuc & peccatum, ut dicit Augustinus, ordinatur per Divinam justitiam; quod aliter aliquid inordinatum remaneret in hoc mundo. Sed quod ordinatur, necesse est, ut statum & finem habeat, ultra quem non progrediatur. Ergo & peccatum damnatorum necesse est, quod accipiat finem. Sed finis congruentius imponi non potest, præterquam in morte, quando incipit ordo justitiæ condemnationis. Ergo non ultra peccant in inferno. In judiciis hujus seculi is est sententiæ adversus

com-

commissa crimina latæ finis, eaque judicantis intentio, ut delictis
 modus & finis statuatur, ne imposterum rempublicam turbent,
 aut honestatem labefactent. Quare, qui manu alterum privavit,
 manu privatur & ipse, ne peccare amplius manu possit; & qui fur-
 tum fecit, suspenditur, ut desinat furari. Est enim omnium pœ-
 narum is finis, ut partim is, qui peccavit, emendetur, partim alii à
 peccando deterreantur. Inde quoque pœnas delictis ita aptari
 cernimus, ut qui semel ex infirmitate errorem commisit, leviori
 pœnâ, quæ tamen meliorem facile reddit eum, qui non ex habitu,
 sed errore præoccupatus potius fuit, Gal. VI. 1. quam contaminatus, af-
 ficiatur, gravior verò & diuturnior constituatur ei, quem consue-
 tudo peccandi ad peccandum ita facilem & propensum effecit, ut
 à peccato difficulter avellatur. Ex quo patet, sententiam judicis
 adversus delinquentem latam, ex mente sententiam ferentis, de-
 lictum, ne amplius committatur, abolere, eidemque finem impo-
 nere. Quod autem iudex hujus seculi facit in delicto particula-
 ri, id convenit multò magis, DEUM supremum omnium homi-
 num iudicem, facere in peccato universali. In quod, cum ulti-
 mam & decretoriam quasi promittit sententiam, hæc ita comparatæ
 esse debet, ut peccatum totum, quippe cui pœnam dicitur, destruat,
 eidemque supremum, ut ita loquar, terminum ponat. Quod
 aliquando sine suo terrenus iudex destituitur, & qui peccavit, et-
 iam post toleratum supplicium, peccare pergit, quique semel pa-
 ribulum effugit, iterato furandi artificio in illud seipsum agit, id
 inde est, quia iudicis finita est scientia, quæ intima cordis penetra-
 lia introspicere non possit: quæ, si scrutari atque cognoscere va-
 leret pertinacem ad peccandum malitiam, talem sine dubio im-
 positura esset pœnam, quâ & futura delicta præcaverentur. DEUS
 igitur, qui occulta cordium novit & cujus propositum frustrari
 homo nequit, non eam tantum dicitur pœnam, quæ apta nata sit
 omne terminare peccatum, sed quæ revera quibuslibet delictis fi-
 nem adferat. Id quod idè quoque necesse est fieri, quia in uni-
 versali iudicio universalis quoque ordo reducendus est, qui verò,
 ut ex iis, quæ supra disputavimus, patet, cum perennante in om-
 nem æternitatem peccato consistere non potest.

LXIX. Octavum apud eundem Albertum, art. II, ex immu-